

kan men aanvragen bij het sekretariaat van de Contact-
Commissie, Herengracht 540, Amsterdam.

C. Swennen:

ARMADILLIDIUM ALBUM OP VLIELAND

In het voorjaar van 1956 leerde Holthuis ons Armadillidium album vinden door het omdraaien van een plank in een heel hoge aanspoelselijn op Voorne. Het voorbeeld was zo duidelijk dat wij daarna deze pissebed tot in Noord-Frankrijk aan toe konden verzamelen. Op twee plaatsen hebben wij echter vele malen vergeefs gezocht en wel op het strand van het voormalige natuurmonument De Beer op Rozenburg en op Vlieland. Kort na het lezen van het artikel over deze pissebed van VADER (Zeepaard 25, 1965, blz. 47-56) was ik met B. Schrieken op Vlieland. Bij het "Militaire Duin", de meest zuidoostelijke uitloper van de stuifdijken van de Kroonspolders lag zoals meestal wat drijfhout en ander aanspoelsel. Hier en ook elders op Vlieland had ik vanaf 1956 ieder jaar wel enkele planken omgedraaid zonder er het witte rolpissebedje onder te vinden. Ik vertelde Schrieken dat deze pissebed onder die planken zou moeten zitten, maar dat ik hem hier nooit had kunnen ontdekken. Schrieken heeft een goed oog voor dit soort zaken en wat ik hoopte, maar toch nauwelijks verwacht had, gebeurde. Een zandige hand werd opgeheven met de vraag of dit hem soms was. Het was raak, maar het eerste exemplaar voor Friesland woei de wijde Vliehors op. Nu het succes er was, werd er nog even fanatiek doorgezocht. Onder een stel planken op een dikke laag angespoelde helm en stro werd een rijke bron van grote en kleine exemplaren van A.album aangeboord. Een paar werden er geconserveerd en een stel ging levend mee naar Den Helder. Deze vondst leerde ons de noordelijkste vindplaats van Armadillidium album kennen. Tevens zagen we dat de pissebed niet, zoals we altijd verondersteld hadden en ook door Vader beschreven was, uitsluitend leeft onder schone planken die direct op het zand rusten. Ze willen wel degelijk tussen een dikke laag rommel verkeren. Waarom pas na 9 jaar zoeken succes op Vlieland? Aan een nieuwe vestiging geloof ik niet. Zoveel oude en jonge dieren hadden we anders niet kunnen vinden. Stellig hebben ze er in 1964 ook gezeten en vermoedelijk wel veel langer. Ik vermoed dat de vochtigheidsgraad van de lucht

onder de plank er iets mee te maken heeft gehad. Het had de dagen voor de vondst erg geregend en het zand was zeer vochtig. De dieren die wij mee naar Den Helder namen, bleken zich daar diep in het zand te kunnen ingraven.

We krijgen de indruk dat ze eerder dan de strandvlooien bij droogte de neiging krijgen zich in te graven. Mogelijk komen ze in iets droger zand alleen na zonsondergang naar boven. In gewoon droog strandzand schijnen ze niet goed weg te kunnen komen. Ze moeten dus wel voorzichtiger zijn dan de strandvlooien. Het zal niet meevallen zo'n opgerold zandkleurig beestje in een zeef te ontdekken. Bewegen doen ze na aanraking een hele poos niet. Als we A.album op een bepaalde plaats niet vinden betekent dat dus niet dat de soort er ook niet voorkomt. We vonden de dieren op 8 mei 1965. Eind mei, half juli en eind augustus keken we onder dezelfde planken. Toen krioelde het er van de loopkevers, duizendpoten en spinnen. De trage witte rolpissebedjes konden we toen niet vinden.

Het zou kunnen zijn dat ze door de concurrentie hebben moeten verhuizen, of dat ze zijn opgegeten. Eerder vermoed ik echter dat ze een vochtig plekje in de diepte hadden opgezocht, waardoor ze voor ons onvindbaar waren.

Drs. R. Peelen (Hydrobiologisch Instituut, Afd. Delta-onderzoek, Yerseke):

MASSALE ONTWIKKELING VAN COSCINODISCUS CONCINNUS W. SMITH IN 1964.

In het voorjaar van 1964 kwam de centricate diatomee Coscinodiscus concinnus veel voor in de Zeeuwse en Zuidhollandse zeegaten. Het is een rond kiezelwier als een pillendoosje met een tere schaal van 150-500 mu doorsnede. Het organisme is juist met het blote oog in het water zichtbaar. Het is een mariene voorjaarssoort met een iets euryhalien karakter vlgs. A. van der Werff. Reeds in half maart kwam het organisme in telbare hoeveelheden voor. In het Brouwershavense Gat bij Ossehoek werd toen het grootste aantal gemeten (2-3000 stuks per l.) evenals bij de Hompelvoet in de Grevelingen. Er was een geringer aantal in de Z.O. Kom van de Grevelingen. Bij hoogwater werden er meer exemplaren gevonden dan bij laagwater. Over het geheel genomen was dit verschil 3 x het aantal bij laagwater. Ondanks dit was het bij Ossehoek het hoogst en in de Kom

